

‘Nood van de tijd vraagt om huwelijkscatechese’

Steeds meer kerkelijke gemeenten bieden huwelijks- of relatiecatechese aan. Hervormd predikant dr. Theo van Campen juicht het toe. „Huwelijkscatechese is geen luxe, maar een must. De nood van onze tijd vraagt er om. Echtscheiding en vreemdgaan passeren de deuren van christelijke gezinnen niet vanzelfsprekend.” Van Campen schreef een methode voor huwelijkscatechese, die is geboren in de praktijk van de hervormde gemeente Zwartebroek-Terschuur en dezer dagen op de boekenmarkt is gebracht onder de titel ‘Verbonden in liefde en trouw’.

Door Jan Kas

Merkwaardig vindt dr. Van Campen het zeker. „Wie auto wil gaan rijden, moet daarvoor in ons goede vaderland een rijbewijs behalen. Om het theorie-examen met succes te kunnen afleggen dient een boekje met verkeersregels en verkeersborden te worden bestudeerd. Voor het aanleren van vaardigheden worden rijlessen gevolgd. En zonder vaarbewijs kom je tegenwoordig de rivieren en meren ook niet meer op. Heel anders is het wanneer je wilt gaan trouwen. Je meldt je aan op het gemeentehuis en binnen de kortste keren is de trouwdatum geregeld. In de kerk hoort een huwelijks gesprek met de predikant sinds jaar en dag bij de voorbereiding van de trouwdienst. Maar vaak houdt dat gesprek niet veel meer in dan het maken van concrete afspraken. Een levenslange relatie, zoals het huwelijk bedoeld is, kan men blijkbaar zomaar aangaan.”

„In de kring waarin ik me beweeg, die van de Gereformeerde Bond in de Protestantse Kerk in Nederland, is huwelijkscatechese nog meer uitzondering dan regel”, zegt Van Campen. In navolging van zijn mentor wijlen

dr. Gijp van den End, die onder andere predikant in Voorhuizen was, voerde hij al met aanstaande bruidsparen een uitgebreid huwelijks gesprek van twee uur. „Het gaat dan wel wat verder dan welke psalmen ze eventueel in de trouwdienst gezongen willen hebben. We bespreken een gedeelte uit het huwelijksformulier dat in de dienst wordt gelezen, maar ik stel ook aan de orde hoe beiden denken het dienen van God vorm te geven in hun huwelijk en gezin. Belangrijker dan de kleur van het behangetje in hun nieuwe huis is dat man en vrouw goed zicht krijgen op het eigene van het christelijke huwelijk. Jonge mensen hebben hun beeld van wat liefde is, van wat een relatie, een huwelijk is vaak meer uit films en televisieseries dan uit de Bijbel.”

Liefde, aldus Van Campen, „heeft in de Bijbel een ander soortelijk gewicht dan in onze samenleving”. „Vandaag lijkt liefde vooral gericht op de bevrediging van eigen behoeften. Op het moment dat je zelf niet meer aan je trekken komt, is het met de liefde ook gedaan. In de Bijbel is liefde altijd verbonden met willen geven en bereidheid tot zelfverloochening. Daarom gaan liefde en trouw ook altijd hand in hand. Het is als met een tweemotorig vliegtuigje. Als de motor van de liefde soms hapert, houdt de motor van de trouw het toestel toch in de lucht. Liefhebben is een werkwoord. Liefde komt je niet aanwaaien. Daar moet je samen aan werken in afhankelijkheid en gebed.”

„Je kunt je afvragen of problemen die zich soms in een huwelijk voordoen niet voorkomen kunnen worden als de kerk meer werk maakt

van een grondige voorbereiding”, denkt Van Campen hardop. „Ik geef toe, ook met een goede handreiking kun je niet altijd alles verhinderen. Van de drie huwelijken strandt er tegenwoordig één en de christelijke gemeente leeft niet op een eiland, ze ondergaat invloeden van de maatschappij waarvan ze onderdeel is. Ook in christelijke huwelijksrelaties werkt de verbrokenheid van het leven door. Maar als man en vrouw beter beslagen ten ijs komen, bijvoorbeeld hebben geleerd conflicten beter te hanteren, kan er meer gewonnen worden. Naar elkaar luisteren en werkelijke aandacht voor elkaar zijn van het grootste belang om de liefde te voeden en elkaar tot steun te zijn. In nogal wat relaties treedt echter vervreemding op, omdat man en vrouw niet echt meer in gesprek gaan met elkaar. Ze leven wel samen, maar passeren elkaar tegelijk als schepen in de nacht. Het ontbreekt aan goede communicatie, de kanalen daar-

Dr. Theo van Campen.

voor zijn dichtgeslibt.”

Die constatering bracht Van Campen tot het ontwikkelen van een serie lessen voor huwelijkscatechese. Nadat hij ze enkele malen in zijn eigen gemeente heeft beproefd, heeft hij ze nu gebundeld in een deeltje van de reeks Reflector Crosspoints, een speciale serie naast de catechesemethode Reflector die hij eerder schreef en in veel kerkelijke gemeenten wordt gebruikt. In het boekje ‘Verbonden in liefde en trouw’ komen behalve de onderlinge communicatie en de bijbelse visie op het huwelijk ook thema's ter sprake als huisgodsdiens, omgaan met conflicten, seksualiteit en gezinsvorming en ‘de verleidingen en valkuilen van de cultuur waarin we leven en ademen’.

Huwelijkscatechese is in deze tijd tamelijk nieuw, maar er kan bepaald niet gesproken worden van een novum, zegt Van Campen. „In de kerkgeschiedenis waren er perioden waarin veel aandacht werd geschonken aan de voorbereiding op het christelijke huwelijk. Meestal werd daarbij primair verwezen naar de ouders. Zij zijn allereerst en allermeeft geroepen om hun kinderen vanuit het Woord van God levenslessen mee te geven. Prachtige voorbeelden zijn in dit verband te vinden in de stroming van de Nadere Reformatie. In Middelburg woonde en werkte schoolmeester Johannes De Swaef. Zijn ‘Geestelijke kwekerij’, dat in 1621 op de markt kwam, is in feite de eerste gereformeerde gezinspedagogiek die in de Nederlandse taal verscheen. Het behandelt tal van praktische onderwerpen die met de opvoeding van kinderen te maken heb-

ben. Aan het huwelijk is een apart hoofdstuk gewijd. Daarnaast is er het prachtige boekje dat ds. Jacobus Koelman schreef: ‘Plichten der ouders in kinderen voor God op te voeden’ uit 1679. Ook hierin vinden we tal van concrete adviezen met het oog op het aanstaande huwelijk van de kinderen uit christelijke gezinnen. De toerusting begint overigens niet met het moment van de huwelijkssluiting. Met name de keuze van de partner krijgt alle aandacht, aangezien daar de basis van een goede relatie tussen man en vrouw moet worden gelegd.” Overigens gaat ook de catechesemethode Reflector, met tieners als doelgroep, daaraan niet voorbij.

Dr. Van Campen heeft goede ervaringen met de huwelijkscatechese in zijn gemeente. „De kerkenraad nodigt stellen van wie bekend is dat ze rondlopen met trouwplannen persoonlijk uit. De huwelijks cursus is niet verplicht, maar we stimuleren deelname wel. Ook paren die kortgeleden getrouwd zijn, kunnen meedoen. Tot onze verrassing is de bereidheid om de cursus te volgen heel groot en tijdens de avonden zelf is er veel openheid. Als je deelnemers later spreekt blijkt dat ze de catechese als verrijkend en waardevol hebben ervaren. We bespreken onder meer ‘de vijf talen van de liefde’ en hoe verschillend mensen uiting geven aan hun liefde. ‘Ja, aan die vijf talen denken we nog geregeld terug’, hoor je dan.”

♦ Dr. M. van Campen, Verbonden in liefde en trouw, BoekenCentrum Zoetermeer, 48 pagina's, € 6,90. Internet: www.reflectorcatechese.nl

Dr. Theo van Campen (Zwartebroek-Terschuur) schrijft methode

